



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Klášterky a soudců JUDr. Blanky Chlostové a JUDr. Michala Holuba ve věci

žalobců: a) **Bc. R. A.**, narozený dne xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
b) **P. A.**, narozený dne xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
c) **Mgr. P. A.**, narozený dne xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
všichni zastoupeni advokátem Mgr. Václavem Strouhalem
sídlem Přátelství 1960, 397 01 Písek

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město

o zaplacení o 1 537 550 Kč, 236 097 Kč a 586 097 Kč

k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18.3.2019, č.j. 29 C 217/2016-211

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavých výrocích o věci samé IV., V. VI. a ve výrocích o nákladech řízení VII., VIII. a IX. **potvrzuje.**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Odůvodnění:

1. V záhlaví uvedeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost ve lhůtě patnácti dnů od právní moci rozsudku zaplatit žalobci a) částku ve výši 126 097 Kč (výrok I.), žalobci b) částku 76 097 Kč (výrok II.) a žalobci c) částku 89 219 Kč (výrok III.). Ve zbytku žalobu zamítl co do zaplacení žalobci a) částky 1 411 453 Kč (výrok IV.), žalobci b) částky 160 000 Kč (výrok V.) a žalobci c) částky 496 878 Kč (výrok VI.). Žalované uložil povinnost zaplatit do patnácti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení žalobci a) ve výši 15 089 Kč (výrok VII.) a žalobci b) ve výši 15 599 Kč (výrok VIII.). Naopak žalobci c) uložil povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 38 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok IX.).
2. Žalobci se jako členové jedné rodiny (otec a dva synové) podanou žalobou domáhali náhrady škody proti státu podle zák. č. 82/1998 Sb., která jim ve výši nákladů na obhajobu a ve formě nemajetkové újmy měla vzniknout v souvislosti s trestním stíháním pro přečin nebezpečného pronásledování dle § 354 odst. 1 písm. b), c), d), odst. 2 písm. c) tr. zák., spáchaného formou spolupachatelství dle § 23 tr. zák. vůči bývalé manželce žalobce a) Mgr. E. A., která i s dcerou, tehdy ve věku 1,5 roku, žalobce a) dne 17.11.2011 opustila a požádala o rozvod manželství. Trestní stíhání bylo vůči žalobci a) zahájeno dne 9.8.2012, proti žalobci b) a c) dne 17.10.2012, trestním řízení bylo následně vedeno před Okresním soudem v Písku pode sp.zn. 2 T 49/2013. V jeho průběhu byli žalobci dvakrát soudem I. stupně uznáni vinnými (rozsudky z 1.10.2013, 3.2.2015) a odsouzeni k trestu odnětí svobody v trvání nepřesahujícím 1,5 roku, resp. 8 měsíců, a to s podmíněnými odklady na dobu nanejvýš 2 let, přičemž první z rozsudků byl Krajským soudem v Českých Budějovicích, pobočka Tábor usnesením ze dne 30.4.2014 zrušen a věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení, druhý pak byl zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 10.9.2015 s postoupením věci Městskému úřadu v Písku, neboť zažalovaný skutek sice nebyl trestným činem, avšak mohl by být posouzen jako přestupek.
3. Zjevně bezdůvodně vedeným trestním stíháním tak vedle majetkové škody vznikla žalobcům i nemajetková újma. Žalobce a) a b) v xxx provozují xxx službu, žalobce a) byl a je zároveň xxx. V rámci trestního stíhání byl žalobce a) propuštěn ze služebního poměru a následně zproštěn výkonu služby. Trestní stíhání vešlo veřejně ve známost, kdy bylo vyslýcháno značné množství osob, dle žalobců došlo i k prodloužení trestního řízení, kdy se orgány činné v trestním řízení neřídily závazným pokynem odvolacího soudu. Došlo k nepřímému podílení na ovlivnění opatrovníckého sporu ve vztahu mezi žalobcem a) a jeho manželkou ve vztahu k nezletilé dceři. Všem třem žalobcům byla způsobena nezákonným trestním stíháním nemajetková újma, neboť na základě trestního stíhání se místo své práce a rodině se museli věnovat a účastnit výslechů a úkonů v trestním řízení. Žalobci se stali pro své okolí stíhanými delikventy, čímž došlo k rozsáhlé dehonestaci a degradaci jejich vážnosti, důstojnosti a postavení ve společnosti. Celé trestní řízení táhnoucí se nepřiměřenou dobu pro žalobce znamenalo značné nervové vypětí, které mělo vliv i na jejich osobní život, pracovní vztahy a zdravotní stav.
4. Z konkrétních důvodů převzatých soudem I. stupně ze žaloby do odůvodnění rozsudku v bodech 3. až 5. se žalobci domáhali odškodnění za náklady vynaložené za obhajobu, dále peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou jednak nezákonností trestního stíhání a dále nepřiměřenou délkou řízení. Žalobce a) tedy požadoval z těchto titulů částky 37.550 Kč, 1.430.000 Kč a 70.000 Kč, žalobce b) 36.097 Kč, 150.000 Kč a 50.000 Kč a žalobce c) 36.097 Kč, 450.000 Kč a 50.000 Kč, nadto pak ještě částku 50.000 Kč na nákladech v souvislosti s 12 cestami k úkonům v trestním řízení za cestovné, stravné a nocležné ze SRN do ČR, přičemž jejich výše odvozoval analogicky od nákladů trestního řízení svědka či účastníka.

5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě učinila nesporným, že žalobci dne 9. 3. 2016 podáním ze dne 4. 3. 2016 uplatnili z důvodů v žalobě popsaných nároky na náhradu škody. Žalovaná nevyhovění žádosti odůvodnila závěrem, že usnesením o postoupení věci došlo ke zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání žalobců, které je po formální stránce nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8, odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. v případě, kdy trestní stíhání neskončí pravomocným odsouzením. V daném případě však s vydáním tohoto rozhodnutí nemůže být spojen nárok žalobců na náhradu škody, protože smyslem a účelem zákona č. 82/1998 Sb. je, že poškozený se nedopustil protiprávního jednání. Přestupkové řízení však bylo následně zastaveno z důvodu zániku odpovědnosti za přestupek dle § 20, odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích a na posuzovaný případ tak lze analogicky aplikovat § 12, odst. 1, písm. b), zákona č. 82/1998 Sb. Podle žalované pak přiznaná práva na náhradu škody způsobené trestním stíháním v případě, kdy se trestně stíhaná osoba dopustila protiprávního jednání odpovídající skutkové podstatě trestného činu (přestupku) by bylo v příkrém rozporu se zásadou ex iniuria ius non oritur (z bezpráví právo vzejít nemůže). V tomto směru odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 9. 2012 spisové značky 28 Cdo 605/2012 kdy okolnost, že pozdní reakce státu na čin určité osoby má za následek, že státu zaniklo oprávnění pachateli přestupku uložit přiměřený trest a pachateli zanikla povinnost přiměřený trest strpět, by sama o sobě neměla zakládat právo pachatele na náhradu nákladů trestního řízení.
6. Soud I. stupně ze spisu škodního řízení sp. zn. 2 T 49/2013 u Okresního soudu v Písku učinil o jeho průběhu zjištění popsaná v bodě 7 odůvodnění rozsudku. Příjmovým pokladním dokladem ve spojení s vystavenou fakturou měl za prokázanou úhradu odměny právnímu zástupci žalobců za obhajobu v trestním řízení v žalované výši. Rovněž k jednotlivým položkám odměny obhájce, včetně cestovného a ztrátu času, soud I. stupně čerpal zjištění z trestního spisu uvedená v bodě 10 a technického průkazu vozidla v bodě 11 odůvodnění rozsudku.
7. Další zjištění v bodech 12. a 13. odůvodnění rozsudku soudu I. stupně se týkala rozhodnutí o propuštění žalobce a) ze služebního poměru u xxx z důvodu pozbytí osobnostní způsobilosti k výkonu služby v bezpečnostním sboru na základě psychologického posudku a jeho úspěšné obrany proti tomuto rozhodnutí. Dočasně zproštěn výkonu funkce se snížením platu o 50% byl v důsledku zahájeného trestního stíhání, žaloba a následná kasační stížnost žalobce a) byla v této věci rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12.3.2018 zamítnuta.
8. Soud I. stupně dále provedl dokazování k výši nákladů žalobce c) na pohonné hmoty k cestám z místa zaměstnání ve Weidenu ve dnech úkonů v trestním řízení. K nemajetkové újmě žalobců pak byly provedeny důkazy a z nich učiněná zjištění popsaná v bodech 15. až 25., zahrnující výpovědi žalobců, jejich rodinných příslušníků a známých, jejichž obsah podporoval žalobní tvrzení o zásadně negativním vlivu trestního řízení pro žalobce s ohledem na jejich bydliště v bývalém okresním městě, stejně jako negativním dopadu na jejich profesní i osobní život, u žalobce b) i na jeho zdravotní stav.
9. Soud I. stupně jako již nadbytečné neprováděl další žalobci označené důkazy, a to ohledně vyřizování trestního oznámení žalobce a) na jeho bývalou manželku, obsah e-mailové korespondence mezi žalobcem a) a jeho bývalou manželkou týkající se též péče o jejich nezletilou dceru G. A., přičemž podle obsahu opatrovnického spisu byly vztahy mezi rodiči nezletilé velmi napjaté doprovázené neschopností se domluvit o výchově výživě nezletilé dcery.
10. Soud I. stupně po citaci na věc dopadajících ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. na základě učiněných zjištění dospěl k závěru o skutkovém stavu popsaném v bodě 35 odůvodnění rozsudku, přičemž měl za splněnou první podmínku vzniku odpovědnosti státu za škodu, a to existenci nezákonného rozhodnutí, za splnění měl i podmínky ve formě příčinné souvislosti se vzniklou škodou.
11. Z důvodů uvedených v bodě 37. přiznal žalobcům požadovanou náhradu škody za vynaložené náklady na obhájce v trestním řízení, a to každému 36.097 Kč, pouze u žalobce a) tedy ponižil

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

žalovanou částku o částku 1.453 Kč za neprokázané provedení úkonu právní služby za účast obhájce při výslechu žalobce a) dne 30.10.2012.

12. V bodě 38 soud I. stupně posuzoval nárok žalobce c) na náhradu škody 50.000 Kč představující náklady v souvislosti s cestami ze zaměstnání v SRN k úkonům v trestním řízení podle § 26 zák.č. 82/1998 Sb. ve spojení s ustanoveními § 442 a násl. obč. zák., nikoliv podle procesních předpisů trestního či civilního řízení, upravujících nároky svědků na úhradu cestovních výdajů též za pomoci předpisů pracovního práva. Z tohoto titulu proto žalobci c) přiznal pouze částku 3.122 Kč, která byla prokazatelně vynaložena v příčinné souvislosti s úkony v trestním řízení a cestou žalobce a) k nim, zbývající dokladované částky neměly přímou časovou souvislost s úkony v trestním řízení.
13. V souvislosti se žalobci uplatněným požadavkem na odškodnění nemajetkové újmy z titulu nepřiměřené délky trestního řízení a v důsledku nezákonného rozhodnutí se soud I. stupně první z příčin jejího vzniku zabýval v bodech 39 a 40 odůvodnění rozsudku. Po vymezení základních kritérií pro posuzování přiměřenosti délky řízení pak dospěl k závěru, že s ohledem na průběh trestního řízení při opakovaném rozhodování ve dvou stupních soudní soustavy nebylo trestní řízení v délce jen o necelý měsíc delší než 3 roky nepřiměřeně dlouhé, proto byly nároky žalobců na zaplacení částky 70.000 Kč u žalobce a) a částek 50.00 Kč u žalobců b) a c) zamítnuty.
14. Při hodnocení nároku na odškodnění nemajetkové újmy z nezákonného rozhodnutí soud I. stupně vycházel především z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného, přičemž přihlédl i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. V tomto směru zohlednil, že žalobci byli stíháni pro trestný čin, za který bylo možné v případě vydání odsuzujícího rozsudku uložit trest odnětí svobody v trvání až 3 roky, hrozba trestu v tomto případě s ohledem na možnou trestní sazbu však byla relativně nízká, protože žalobci nikdy nebyli v minulosti odsouzeni, nedalo se proto předpokládat uložení nepodmíněného trestu, což zejména žalobci a) jako policistovi muselo být zřejmé. Trestní řízení žalobce a) trvalo 3 roky a 1 měsíc, u žalobce b) a c) 2 roky a 11 měsíců. Každé trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, na kterého je sice do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinného, fakt trestního stíhání je zátěží pro každého obviněného, neboť výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivce obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem (nález Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08). Na druhou stranu forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011).
15. Vlivem trestního stíhání na život každého ze žalobců se soud I. stupně zabýval z pohledu žalobních tvrzení podporovaných v řízení provedenými důkazy v bodech 43, 44 a 45 odůvodnění rozsudku, které hodnotil i z hlediska jejich věrohodnosti, jednalo-li se o svědecké výpovědi. V řadě případů tvrzených následků přitom neshledal příčinnou souvislost s trestním stíháním, jehož základem byly navíc osobní spory ve vzájemných vztazích při řešení ukončení manželství žalobce a) za účasti členů širší rodiny. Při úvaze o výši odškodnění soud I. stupně nemohl odhlédnout od závěrů v trestním řízení o tom, že žalobci svým jednáním bývalé manželce žalobce a) život znepríjemňovali, a to způsobem případně umožňujícím jeho klasifikaci jako přestupek. Přestupkové řízení pak bylo zastaveno pro uplynutí času, žalobci nebyli vazebně stíháni.

16. Soud I. stupně pak při odkazu na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 1747/2014 stanovil výši odškodnění v relaci s jinými typově srovnatelnými případy uvedenými v bodech 48., 49. a 50. odůvodnění rozsudku. Současně vyšel z prokázaného stavu o tom, že nezákonným trestním stíháním žalobců došlo k dopadům do jejich osobnostní sféry po dobu v průměru tří let, největší dopady mělo trestní stíhání na žalobce a) do všech sfér jeho života zejména pracovního, s tím že ve vztahu k jeho osobě na jeho psychiku měla vliv i nastalá situace mezi tehdejšími manžely a rozpad rodiny. Soud I. stupně proto dospěl k závěru, že přiměřené zadostiučinění bylo ve vztahu k žalobci a) ve výši 90 000 Kč, k žalobci b) (zde byly shledány nejmenší dopady do osobnostní sféry žalobce b) v příčinné souvislosti s trestním řízením) ve výši 40 000 Kč a ve vztahu žalobce c) ve výši 50.000 Kč, a to při porovnání s podobnými případy alespoň v přibližné délce trestního stíhání, výše hrozby trestní sankce. Co do zbytku požadovaného odškodnění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním soud I. stupně žalobu zamítl, neboť přiznané částky měl za dostačující. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 2 o.s.ř. podle poměru úspěchu a neúspěchu jednotlivých žalobců ve vztahu k jednotlivým jimi uplatněných nároků (rozdělení nároku na náhradu nemajetkové újmy a škody).
17. Proti tomuto rozsudku podali žalobci odvolání, které směřovalo proti zamítavým výrokům o věci samé a navazujícím výrokům o nákladech řízení. Žalobce a) nejprve namítl nesprávné krácení nároku na náhradu škody za obhajobu advokátem, které mu mělo být přiznáno ve výši podle faktury vystavené JUDr. Pacovským v plné výši 37.550 Kč, soud I. stupně tuto již neměl znovu vyčíslovat podle advokátního tarifu.
18. Žalobce c) trval na svém nároku na náhradu za ztrátu času a nákladů na cesty z místa výkonu zaměstnání v SRN k úkonům v trestním řízení, vyčíslených analogicky podle advokátního tarifu, zákoníku práce ve spojení s příslušnou náhradovou vyhláškou. Soudem vznesený požadavek na prokázání vzniku jednotlivých nákladů označil za přepjatě formalistický a z pohledu žalobce c) pro odstup času nesplnitelný.
19. Žalobci dále nesouhlasili se způsobem posouzení přiměřenosti délky trestního řízení, která podle nich neodpovídala skutkové a právní náročnosti případu, která s sebou nenesla zvýšené požadavky na časovou náročnost projednání. Zdůraznili, že soud I. stupně v trestním řízení nedbal závazného právního názoru odvolacího soudu vyjádřeném v prvním zrušujícím rozhodnutí, nápravu pak musel zjednat odvolací soud sám. Druhé nepravomocné odsouzení žalobců tak prohloubilo jejich újmu. Městský úřad v xxx by v případě projednání přestupku řízení ve věci zastavil, neboť i ve věci žalobce a) byla tato posouzena Krajským ředitelstvím policie Jihočeského kraje tak, že jednání žalobce a) se znaky přestupku proti občanskému soužití neodůvodňovalo zahájení řízení a věc byla odložena. Žalobci tak byli několik let trestně stíháni za jednání nedosahující takové společenské škodlivosti, aby mohlo být posouzeno jako přestupek. Zvýšená délka trestního řízení tak byla dána zejména liknavým a libovolným postupem soudu I. stupně, který se při provádění dokazování neřídil vodítky poskytnutými mu odvolacím soudem. Při srovnání věci žalobců s jinými případy nevzal soud I. stupně v úvahu jiné trestní věci u Okresního soudu v Písku, nevzal v potaz zbytečné prodloužení trestního stíhání o 7 měsíců. Soud I. stupně pak nijak nehodnotil charakter trestné činnosti kladené žalobcům za vinu, znásobující jejich nemajetkovou újmu v poměrech malého okresního města. Pro žalobce přitom bylo trestní stíhání nepochopitelné a zcela nepředvídatelné, žalobce a) jím byl dotčen i v civilněprávní rovině při řešení rodinného sporu, byl několik let likvidován ve všech sférách svého života, a to jak osobní tak profesní. Byl ohrožen i materiálně, rozešly se s ním přítelkyně Š. a potom i L.. Také rozhodnutí o zproštění výkonu služby a snížení příjmu o 50 % bylo vydáno výhradně v příčinné souvislosti s trestním stíháním. Žalobci pak dále polemizovali i s dalšími závěry soudu I. stupně o nedostatku příčinné souvislosti s dalšími jimi tvrzenými újmami (změna bydliště, zdravotní stav, oslabování vazeb i v rodině, apod.). Následně soud I. stupně nesprávně učil výši odškodnění s odkazem na jiná soudní řízení, aniž by vyhověl

žádosti žalobců o zpřístupnění seznamu takových řízení. Žalobcům tedy bylo zamezeno provést jakékoliv srovnání. Částka odškodnění pak měla být přiznána v konkrétní výši tak, aby bylo zřejmé, v jaké výši byla přiznána z důvodů shodných s porovnávanou věcí a v jaké výši z důvodu okolností odlišných ve věci žalobců. V žádné z porovnávaných věcí nelze současně srovnávat s věcí žalobců jak délku trestního stíhání, tak výši hrozící trestní sazby. Žalobci přiznané částky považují za naprosto nedostačující, zvláště když u žalobce a) došlo k likvidaci jeho osobnosti. Soud I. stupně rovněž nehodnotil povahu jednání bývalé manželky žalobce a) a odmítl provést žalobci navržené důkazy pro určení míry úkornosti, se kterou bylo žalobcem a) trestní stíhání vnímáno. Žalobci rovněž měli za nevhodný mechanismus rozhodování o nákladech řízení, který se projevil zejména ve vztahu k žalobci c), který byl ještě zavázán k jejich náhradě. Navrhli proto, aby odvolací soud změnou rozsudku v odvoláním dotčených výročíh žalobě vyhověl i ve zbývajícím rozsahu a přiznal žalobcům náhradu nákladů řízení.

20. Žalovaná ve vyjádření k odvolání navrhla potvrzení rozsudku jako správného po skutkové i právní stránce, odůvodněného kvalitně a přesvědčivě. Argumenty žalobců v odvolání označila za nezpůsobilé přivodit změnu nebo zrušení napadeného rozhodnutí.
21. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně i řízení předcházející jeho vydání podle § 212 a § 212a o. s. ř. a odvolání žalobkyně neshledal důvodným.
22. Odvolací soud mohl vyjít ze skutkového stavu zjištěného v dostatečném rozsahu soudem I. stupně, aniž by byla dána potřeba jeho zopakování či doplňování podle § 213 odst. 2, 3 o. s. ř. Soud I. stupně pak skutková zjištění učiněná po zákonném hodnocení důkazů postupem podle § 132 o.s.ř. podrobil právnímu hodnocení podle na věc dopadajících hmotněprávních ustanovení, a to za užití přílehlavých rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR (zejména sp.zn. Cpjn 206/2010, 30 Cdo 1747/2014, 30 Cdo 2813/201125 Cdo 1487/2001). Odvolací soud proto mohl pro stručnost odkázat na vyčerpávající a přesvědčivé odůvodnění rozsudku soudu I. stupně, s nímž se v plném rozsahu ztotožňuje.
23. Ve shodě se stranou žalovanou odvolací soud odvolání žalobců hodnotí jako bez argumentů způsobilých přivodit změnu či zrušení napadeného rozsudku, který svou úrovní a přesvědčivostí odpovídá v rámci České republiky specializované rozhodovací činnosti Obvodního soudu pro Prahu 2, který ke všem právním otázkám nastoleným prostřednictvím žalobních tvrzení zaujal správné právní názory.
24. Pokud se týká jednotlivých odvolacích námitek, odvolací soud považuje za nutné k nim pouze ve stručnosti uvést, že soud I. stupně správně určil výši škody za obhajobu žalobce a) odpovídající účelně vynaloženým nákladům podle § 31 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb., jejich výše byla určena podle vyhl.č. 177/1996 Sb. v souladu s ust. § 31 odst. 3 zák.č. 82/1998 Sb.
25. Soud I. stupně rovněž zcela správně posoudil nárok žalobce c) na úhradu částek odpovídajících nákladům na cestu a za ztrátu času jako nárok na náhradu škody podle § 26 zák.č. 82/1998 Sb. ve spojení s ust. § 442 a násl. obč. zák., při postupu podle § 3079 odst. 1 o.z., jejíž výši a příčinnou souvislost s odpovědnostním titulem byl žalobce c) povinen prokázat. Vyvození důsledků nesplnění této procesní povinnosti v podobě negativního rozhodnutí o významné části tohoto nároku pak nelze považovat za přepjatý formalismus, nýbrž za řádný postup v mezích ust. § 120 odst. 1 o.s.ř. Není žádný právní důvod pro postup zmiňovaný žalobcem c), tedy analogické užití procesních a pracovněprávních předpisů. Žalobce c) neuplatňoval náklady řízení, ale škodu podle občanského zákoníku. Soud I. stupně pak jasně vyložil, proč a z jakých důvodů tímto způsobem o nároku žalobce c) rozhodl, také v této části odvolací soud souhlasí se soudem I. stupně.
26. Správný závěr soud I. stupně učinil i ve vztahu k nároku na poskytnutí peněžitého zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení. Soud I. stupně opět přesvědčivým způsobem po vymezení základních hodnotících kritérií zdůvodnil, proč celková délka 3 roky trvajícího

trestního řízení ve skutkově nikterak jednoduché věci, odlišné například od vraždy s usvědčeným pachatelem, vyžadující výsledky zúčastněných osob i řady svědků, s provázaností s opatrovnickým a rozvodovým řízením žalobce a), zahrnující též rozhodování soudů na dvou stupních soudní soustavy, nebyla nepřiměřená. Subjektivní vnímání běhu času ze strany žalobců pak nemělo na správnost tohoto závěru vliv.

27. Při hodnocení závažnosti nemajetkové újmy žalobců v důsledku nezákonného rozhodnutí, kterým bylo trestní stíhání zahájeno a které bylo v konečném důsledku zrušeno rozhodnutím odvolacího soudu v trestním řízení s právní mocí dne 10.9.2015, soud I. stupně správně hodnotil všechna zákonná kritéria podle § 31a zák.č. 82/1998 Sb., a definovaná v bodě 39. odůvodnění rozsudku, a to na pozadí tvrzení uplatňovaných žalobci. Význam měl i původ trestního stíhání v nezvládnuté konfliktní situaci při rozpadu manželství žalobce a), který právě na malém městě se svými rodinnými příslušníky tuto citlivou situaci řešil s menším nadhledem, než jaký by se dal od xxx v jeho postavení očekávat. Soud I. stupně v tomto směru správně poukázal i na obsah rozhodnutí v trestním řízení, podle kterých byl život bývalé manželce žalobce a) přinejmenším znepríjemňován. Odvolací soud se pak ztotožňuje se všemi závěry, které soud I. stupně učinil při hodnocení dopadu trestního stíhání na život, osobní situaci, pracovní schopnosti i zdravotní stav všech žalobců, který neodůvodňoval nějaké zásadní zvýšení již přiznaného odškodnění při odkazu na uvedená rozhodnutí. Žalobcům nehrozil vysoký nepodmíněný trest odnětí svobody, nebyli stíháni vazebně.
28. Soud I. stupně proto správně v intencích rozhodnutí dovolacího soudu sp.zn. 30 Cdo 1747/2014 určil odškodnění při porovnání s jinými případy, a to také v mezích názoru vysloveného v rozhodnutí sp.zn. 30 Cdo 1271/2016, podle kterého výše zadostiucnění přiznaného podle § 31a odst. 2 OdpŠk na náhradu nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiucnění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Nebude-li možné postupovat ani podle jiného případu náhrady nemajetkové újmy, je třeba stanovit přiměřené zadostiucnění v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy). V každém případě je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka.
29. Z uvedeného plyne, že povinností soudu I. stupně nebylo jakkoliv mimo meze zásady rovnosti účastníků řízení pomáhat žalobcům v plnění povinnosti tvrzení a důkazní při volbě přesvědčivého srovnání. Částky přiznané žalobcům přitom odpovídají ekonomické realitě České republiky, místním poměrům malého okresního města, stejně jako obecnému vnímání spravedlnosti.
30. Ze všech výše uvedených důvodů proto odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil v odvoláním dotčených výrocích podle § 219 o. s. ř., a to včetně správných nákladových výroků.
31. Výrok o náhradě nákladů řízení před odvolacím soudem je odůvodněn § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalovaná měla plný úspěch ve věci, avšak tyto náklady jí nevznikly.

Poučení:

Proti výroku I. tohoto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř. - jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Proti výroku II. tohoto rozsudku o nákladech odvolacího řízení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o.s.ř.).

Praha 10. března 2020

JUDr. Jan Klášterka v. r.
předseda senátu